

צמצום מידע (Data Minimization) – מסמך מדיניות מחלקת הייטק וטכנולוגיה – אפריל 2021

לקוחות יקרים,

ביום 25.3.2021, פרסמה הרשות להגנת הפרטיות ("הרשות") טיוטת מסמך שבותרתו צמצום מידע (Data Minimization) - מסמך מדיניות ("המסמך"). המסמך נתון להערות הציבור עד ליום 29.04.2021.

עמדת הרשות, כפי שמובאת במסמך, היא שבמציאות הדיגיטלית הנוכחית, לעיתים מידע הנאסף והנשמר במאגרי מידע של גופים שונים, הוא מידע עודף, אשר אינו הכרחי ואינו רלוונטי לשם השגת המטרה שלשמה הוא נאסף מלכתחילה, או למטרות המאגר בו הוא נשמר. הרשות ממליצה לכלל הגורמים הרלוונטיים להטמיע את עיקרון צמצום המידע העודף במסגרת פעילותם, להימנע ככל הניתן משמירת מידע אודות אדם שאינו הכרחי למטרת האיסוף או למטרת המאגר בו הוא שמור, ולשמור אך ורק את המידע המינימלי הנדרש וההכרחי למטרות אלו מבחינת היקף המידע הנשמר, סוג המידע, וכדומה.

עוד מציינת הרשות במסמך כי בנסיבות בהן מגיע בעל מאגר למסקנה כי מידע מסוים השמור במאגר הוא עודף, ואינו פועל לצמצום מידע זה, התנהלות זו עשויה להוות הפרה של הוראות חוק הגנת הפרטיות, תשמ"א-1981 ("החוק") ותקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע) התשע"ז-2017 ("תקנות אבטחת מידע") וכי בעל המאגר אף עלול להיות חשוף בגינה לתביעות אזרחיות ו/או הליכים משפטיים אחרים.

הגם שהמסמך הינו טיוטה שהובאה להערות הציבור, דעתנו היא שהוא מבטא את האופן בו הרשות רואה (גם אם בקווים כלליים) את נושא צמצום מידע (Data Minimization) וכי רצוי שארגונים שברשותם מאגרי מידע יביאו בחשבון את האמור בו בעת שהם בוחנים אם הם מחזיקים מידע עודף, למשל לפי הוראות תקנה 3(2)(ג) לתקנות אבטחת מידע. בנוסף, נשמח לסייע למי מלקוחותינו שיבחר להעביר את הערותיו למסמך.

להלן נפרוט את עיקרי המסמך.

במסגרת המסמך מביאה הרשות את עמדתה לפיה עקרון צמידות המטרה, בא לידי ביטוי בדין הישראלי, בין היתר בהוראות (א) סעיף 2(9) לחוק, הקובע כי שימוש בידעיה על ענייניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, ללא הסכמה ושלא למטרה לשמה הוא נמסר, מהווה פגיעה בפרטיות; (ב) סעיף 8(2)(ב) לחוק הקובע כי אין להשתמש במידע השמור במאגר, אלא למטרה שלשמה הוא הוקם; (ג) תקנה 2(א)(2) לתקנות אבטחת מידע הקובעת בהקשר זה כי על בעל מאגר להכין מסמך הגדרות מאגר ולציין בו, בין היתר, את מטרות השימוש במידע השמור במאגר; ו- (ד) תקנה 3(2)(ג) לתקנות אבטחת מידע, הקובעת כי "בעל מאגר מידע יבחן, אחת לשנה, אם אין המידע שהוא שומר במאגר רב מן הנדרש למטרות המאגר".

מתוך האמור לעיל (וביתר המסמך) עולה כי לדעת הרשות (א) מידע עודף הינו מידע אודות אדם אשר כולל פרטי מידע שאינם רלוונטיים ואינם הכרחיים להשגת המטרה שלשמה המידע נאסף מלכתחילה, לשם השגת מטרות המאגר בו המידע שמור, או שכבר אינו דרוש לתכליות אלה; (ב) איסוף של מידע עודף, שימוש במידע או בידיעה על ענייניו הפרטיים של אדם (ובכלל זה עצם השמירה שלו) כאשר אינו נחוץ למטרה לשמה נמסר, או למטרת המאגר, או המשך שימוש במידע או בידיעה כאמור, מפרים את עקרון צמידות המטרה, יוצרים סיכוני אבטחת מידע מיותרים, ומשום כך הם מהווים פגיעה בפרטיות ומפריים את הוראות החוק.

במסגרת המסמך, מדגימה הרשות מידע שלדעתה עשוי להיחשב עודף. לדוגמה, חלק ממידע אודות לקוחות הנאסף לאורך זמן על ידי חברת תקשורת לצורך שיווק מוצרים ללקוחותיה ושיפור תנאי השירות, עשוי להפוך למידע עודף עם התנתקות הלקוחות מהחברה והמעבר שלהם לחברה אחרת. דוגמה נוספת עלולה להיות חברה להשכרת אופנועי שטח, המצלמת את רישיונות הנהיגה של לקוחותיה בטרם הם יוצאים לנסיעת שטח, בנוסף לחתימתם על מסמך המצהיר כי הם בעלי רישיון מתאים. לאחר סיום הנסיעה, וכאשר זו עברה ללא כל תקלות, נראה שאין כבר צורך בשמירת צילומי רישיונות הנהיגה, ומידע זה הופך לעודף, במיוחד לאור כך שרישיונות הנהיגה כוללים מידע רגיש אודות הלקוחות, כגון גיל הלקוחות וכתובת מגוריהם. דוגמה אחרת, שנדונה בפסיקה, היא חברת ביטוח, שהועבר אליה צו עיקול מכוח היותה מחזיק בנכסי חייב בהוצאה לפועל, לצורך תפיסת כספים של אותו חייב המצויים בחזקתה, וממשיכה לשמור את המידע גם לאחר שההליך שחייב את שמירת צו העיקול, הסתיים. בסוגיה זו קבע בית המשפט העליון כי "אין לעשות שימוש במידע שהגיע לגוף כגון חברת ביטוח או בנק בעניין פלוני לצרכים שמחוץ לשימוש המקורי המותר, ויש להסירו מזכרונו המוסדי לכל צורך למעט המקורי".*

נראה אם כן שמידע עלול להיחשב עודף, בין היתר, בשל היקפו, סוגו, זמן שמירתו וכדומה. במובן זה, מידע יכול להיחשב כעודף בנסיבות שבהן סוג המידע שנאסף או משך זמן שמירתו, אינם הכרחיים למטרת האיסוף או המאגר בו הוא נשמר.

בקשר עם מידע שנאסף על ידי ארגונים, ממליצה הרשות כי –

1. גורמים אשר אוספים מידע מתוקף הסכמה או הסמכה שבחוק, יקפידו על כך שהמידע שייאסף יהיה רלוונטי ונדרש לשם השגת מטרת איסוף המידע ומטרת המאגר בו הוא נשמר.
2. ארגונים יטמיעו את עיקרון צמצום המידע העודף במסגרת פעילותם (הן בשלב האיסוף והן לאחר מכן), ובתוך כך שימנעו משמירת מידע שלא למטרה לשמה הוא נמסר ולמטרת המאגר, או שלא לצורך מטרות נלוות החיוניות עבורן (למשל בנסיבות מסוימות בהן מידע נשמר לצורך התדיינות משפטית עתידית או מכח חובה סטטוטורית לשמירת המידע).
3. גופים ציבוריים המקבלים מידע על פי תקנות העברת מידע בין גופים ציבוריים יפעלו לפי חובתם למחוק מידע עודף מיד עם קבלת הנתונים.
4. אף על-פי האמור בתקנות הגנת אבטחת מידע, לפיהן בעל מאגר מידע מחויב לבדוק, אחת לשנה, האם במאגר המידע שבבעלותו נשמר מידע עודף, גישת הרשות היא שיתכנו מצבים בהם רצוי שבעלי מאגרים יערכו בדיקה כאמור מספר פעמים לאורך השנה, בהתאם לסוג המידע השמור ומטרת איסופו, וזאת על מנת להימנע ממצב בו מידע עודף נשמר במאגר ללא הצדקה לפרקי זמן ארוכים.

* ע"מ 12/7043 אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ נ' משרד המשפטים, הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע – רשם מאגרי מידע (פורסם בנבו, 14.1.2015). עת"מ 11-02-24867 אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ נ' משרד המשפטים, הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע – רשם מאגרי מידע (פורסם בנבו, 1.8.2012). במקרה זה, על בסיס המידע שבצו העיקול אשר נשמר על-ידיה, סירבה חברת הביטוח לבקשת חייב לרכוש ביטוח. בית המשפט המחוזי קבע כי מידע הנוגע לקיומו של צו עיקול על נכסיו של אדם הוא מידע מוגן כמידע פרטי, וכי חברות ביטוח וגופים פיננסיים אינם רשאים להשתמש במידע זה שהגיע לידיהם, לצרכים החורגים ממטרות צו העיקול המקורי, כדוגמת סיווג לקוחות קיימים או לקוחות פוטנציאליים. בית המשפט העליון אישר את פסק דינו של בית המשפט המחוזי, על הנמקותיו.

5. בנסיבות בהן מגיע בעל מאגר למסקנה כי מידע מסוים השמור במאגר הוא עודף, יפעל לצמצום מידע זה, שאם לא כן התנהלות זו עלולה להוות הפרה של הוראות תקנות אבטחת מידע ובעל המאגר אף עלול להיות חשוף בגינה לתביעות אזרחיות ו/או הליכים משפטיים אחרים.
6. ארגונים יוודאו שבמקרים ספציפיים בהם עשויה להתקיים חובה סטטוטורית לצמצום מידע עודף – כגון חובה לתקן או למחוק מידע בתנאים הקבועים בסעיף 14 לחוק – נעשית פעולה לצמצום המידע בהקדם בהתאם לקבוע בהוראות הדין.

לבסוף מבקשת הרשות במסגרת המסמך להדגיש כי עריכת תסקיר השפעה על פרטיות בשלב מוקדם של תכנון מערכות המידע הינה דרך יעילה ואפקטיבית למזער את הסיכון לפגיעה בפרטיות, ולהביא לצמצום איסוף ושמירת מידע עודף. כן מבקש הרשות להדגיש בהקשר זה גם את התועלת שבמינוי ממונה הגנת פרטיות, שבין יתר תפקידיו, הינו גם הגורם המתאים והיעיל לבחינת הצעדים הננקטים בארגון למזעור הסיכון לפגיעה בפרטיות.

לקריאת המסמך המלא לחץ כאן -

https://www.gov.il/BlobFolder/rfp/data_minimization_public_hearing/he/data_minimization_public_hearing.pdf

לקריאת טיוטת מסמך העמדה של הרשות בדבר ההמלצה למינוי ממונה הגנה על פרטיו בארגונים לחץ כאן -

https://www.gov.il/BlobFolder/rfp/refsrences_dpo/he/DPO.pdf

נשמח לסייע לארגונכם להעביר את הערותיו לרשות בקשר עם המסמך (ככל שברצונכם לעשות כן), לסייע לארגונכם לעמוד בהוראות המסמך הסופי (כפי שיאומץ על ידי הרשות), וכלל לוודא את עמידת ארגונכם בהוראות הגנת הפרטיות ואבטחת המידע החלות עליו.

המידע האמור לעיל הינו מידע כללי ותמציתי בלבד, הוא אינו מהווה חוות דעת או ייעוץ משפטי ויש לקבל עצה מקצועית נפרדת בטרם נקיטת פעולה משפטית או אחרת בקשר עם הנושאים אותם סקרנו.

צוות מחלקת הייטק וטכנולוגיה ישמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה:

עו"ד אסנת סרוסי פירסטטר
ראש מחלקת הייטק וטכנולוגיה
osnat@agmon-law.co.il
03-6078607

עו"ד סער רוסמן
שותף, מחלקת הייטק וטכנולוגיה
saar@agmon-law.co.il
03-6078607

עו"ד אורן שטריט
מחלקת הייטק וטכנולוגיה
oransh@agmon-law.co.il
03-6078607

